

Sygn. akt VII K 69/16

WYROK ŁĄCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lipca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy VII Wydział Karny w Hajnówce

w składzie:

Przewodniczący: SSR Grzegorz Front

Protokolant: Piotr Jaloza

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 lipca 2016 r. w Hajnówce

sprawy Ł. G., syna K. i M. z domu S., urodzonego w dniu (...) B.

skazanego wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 22.12.2008 r. sygn. akt XV K 1274/08 za czyn popełniony w dniu 10.04.2008 r. z art. 280 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata,

- w okresie próby skazanego oddano pod dozór kuratora,

- postanowieniem z dnia 09.02.2012 r. zarządzono wykonanie kary,

- dnia 22.01.2014 r. wykonano karę pozbawienia wolności.

2) Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 9.11.2011 r. sygn. akt II K 612/11 za czyn popełniony w dniu 17.08.2011 r. z art. 158 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata,

- na podstawie art. 46 § 2 kk orzeczono wobec skazanego środek karny w postaci nawiązki na rzecz pokrzywdzonego w kwocie 1.000 (jednego tysiąca) złotych,

- postanowieniem z dnia 26.05.2015 r. zarządzono wykonanie kary,

3) Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 29.10.2013 r. sygn. akt II K 193/13 za czyn popełniony w dniu 16.08.2011 r. z art. 261 kk na karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym,

- postanowieniem z dnia 02.07.2015 r. zamieniono karę ograniczenia wolności na zastępczą karę 50 (pięćdziesięciu) dni pozbawienia wolności,

4) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce z dnia 13.06.2014 r. sygn. akt VII K 235/13 za czyn popełniony w dniu 15.08.2012 r. z art. 223 § 1 kk w zb. z art. 224 § 2 kk w zw. z art. 57a § 1 kk na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności

- na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach od 5.08.2012 r. do 7.08.2012, przyjmując jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności za równoważny jednemu dniowi kary pozbawienia wolności,

- na podstawie art. art. 46 § 1 kk orzeczono od skazanego solidarnie z innymi skazanymi obowiązek zadośćuczynienia za doznaną przez dwóch pokrzywdzonych krzywdę poprzez zapłatę na ich rzecz kwot po 5.000 (pięć tysięcy) złotych,

o r z e k a:

I. na podstawie art. 85 kk, art. 86 § 1 kk, art. 87 kk w zw. z art. 4 § 1 kk wymierzone wobec skazanego Ł. G. kary orzeczone wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 9.11.2011 r. sygn. akt II K 612/11, a więc:

- karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności

2) Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 29.10.2013 r. sygn. akt II K 193/13, a więc:

- karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym

łączy i wymierza mu karę łączną 1 (jednego) roku 2 (dwóch) miesięcy i 30 (trzydziestu) dni pozbawienia wolności,

II. w pozostałym zakresie wyroki podlegające łączeniu pozostawia do odrębnego wykonania,

III. na podstawie art. 572 kpk umarza postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego w sprawach Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. XV K 1274/08 i Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce sygn. VII K 235/13

IV. zwalnia skazanego od kosztów sądowych, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt VII K 69/16

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Skazany Ł. G. wniósł o wydanie wyroku łącznego.

W oparciu o załączone akta poszczególnych spraw oraz kartę karną ustalono, że Ł. G. został skazany następującymi wyrokami:

1) Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 22.12.2008 r. sygn. akt XV K 1274/08 za czyn popełniony w dniu 10.04.2008 r. z art. 280 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata,

- w okresie próby skazanego oddano pod dozór kuratora,

- postanowieniem z dnia 09.02.2012 r. zarządzono wykonanie kary,

- dnia 22.01.2014 r. wykonano karę pozbawienia wolności.

2) Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 9.11.2011 r. sygn. akt II K 612/11 za czyn popełniony w dniu 17.08.2011 r. z art. 158 § 1 kk na karę 1 (jednego) roku i 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 (cztery) lata,

- na podstawie art. 46 § 2 kk orzeczono wobec skazanego środek karny w postaci nawiązki na rzecz pokrzywdzonego w kwocie 1.000 (jednego tysiąca) złotych,

- postanowieniem z dnia 26.05.2015 r. zarządzono wykonanie kary,

3) Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 29.10.2013 r. sygn. akt II K 193/13 za czyn popełniony w dniu 16.08.2011 r. z art. 261 kk na karę 6 (sześciu) miesięcy ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 (trzydziestu) godzin w stosunku miesięcznym,

- postanowieniem z dnia 02.07.2015 r. zamieniono karę ograniczenia wolności na zastępczą karę 50 (pięćdziesięciu) dni pozbawienia wolności,

4) Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce z dnia 13.06.2014 r. sygn. akt VII K 235/13 za czyn popełniony w dniu 15.08.2012 r. z art. 223 § 1 kk w zb. z art. 224 § 2 kk w zw. z art. 57a § 1 kk na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności

- na podstawie art. 63 § 1 kk na poczet orzeczonej kary zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w dniach od 5.08.2012 r. do 7.08.2012, przyjmując jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności za równoważny jednemu dniowi kary pozbawienia wolności,

- na podstawie art. art. 46 § 1 kk orzeczono od skazanego solidarnie z innymi skazanymi obowiązek zadośćuczynienia za doznaną przez dwóch pokrzywdzonych krzywdę poprzez zapłatę na ich rzecz kwot po 5.000 (pięć tysięcy) złotych.

W chwili obecnej skazany do odbycia ma szereg kar pozbawienia wolności, to jest z wyroku Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce sygn. VII K 235/13 oraz z wyroków Sądu Rejonowego w Augustowie o sygn. II K 193/13 i II K 612/11. Koniec kar przypada na dzień 14.11.2018 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: odpisów wyroków wraz z danymi wykonaniu kar w sprawach jednostkowych, opinii o skazanym, informacji o pobytach i orzeczeniach oraz pozostałych dowodów zgromadzonych w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 569 § 1 kpk przesłanką do wydania wyroku łącznego jest zajście warunków do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów.

Przed przejściem do rozważań szczegółowych należało poczynić uwagę dotyczącą stanu prawnego będącego podstawą orzekania w niniejszej sprawie. Wiązało się to ze zmianami wprowadzonymi w instytucji kary łącznej przez ustawę z dnia 20.05.2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015 r. poz. 396), skutkiem których regulacja ta była odmienna od obowiązującej w dacie popełnienia przestępstw przez skazanego.

Kara łączna stanowi instytucję prawa karnego materialnego, stąd jej orzekanie winno być co do zasady rozpatrywane przez pryzmat reguły intertemporalnej zawartej w art. 4 § 1 kk. Ta zaś nakazuje w wypadku, gdy w czasie orzekania obowiązuje ustawa inna niż w czasie popełnienia przestępstwa, stosować ustawę nową, chyba że ustawa obowiązująca poprzednio była względniejsza dla sprawcy (orz. SN z dnia 17.07.2014 r. sygn. V KK 211/14). W art. 19 ust. 1 ustawy nowelizującej ustawodawca zdecydował jednak, że przepisów o karze łącznej w nowym brzmieniu nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie ustawy, a więc przed dniem 1.07.2015 r. Biorąc pod uwagę, że wszystkie wyroki uprawomocniły się wobec skazanego przed tą datą, obligowało to do posługiwania się w zakresie kary łącznej dotychczasowym stanem prawnym. Nie było wobec tego podstaw dla rozważania, który stan prawny w świetle art. 4 kk jest względniejszy dla skazanego, skoro ustawodawca stosowanie wyłącznie jednego z nich na mocy wspomnianego przepisu szczególnego jednoznacznie przesądził (orz. SA w Katowicach z dnia 2.03.2016 r. sygn. II Akz 10/16).

Brak potrzeby rozważania względności ustaw nie zwalniał Sądu z obowiązku dania w treści wyroku wyrazu, że opiera swe orzeczenie na ustawie innej, aniżeli obowiązująca w dacie orzekania. W tym celu mimo wszystko konieczne było powołanie w podstawie wymiaru kary łącznej art. 4 § 1 kk.

Zgodnie zatem z art. 85 kk w brzmieniu sprzed 1.07.2015 r. sąd orzeka karę łączną, jeżeli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Przesłanką do orzeczenia kary łącznej jest zatem popełnienie przez sprawcę czynów zanim został orzeczony chociażby nieprawomocny wyrok w stosunku do któregośkolwiek z nich.

W niniejszej sprawie sytuacja realnego zbiegu zachodziła w odniesieniu do dwóch przestępstw, które objęte były wyrokami Sądu Rejonowego w Augustowie o sygn. II K 612/11 i II K 193/13.

I tak, wyrokiem z dnia 9.11.2011 r. w sprawie sygn. II K 612/11 Ł. G. został skazany za czyn z art. 158 § 1 kk popełniony w dniu 17.08.2011 r. na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Z kolei wyrok w sprawie Sądu Rejonowego w Augustowie sygn. II K 193/13 zapadł w dniu 29.10.2013 r. i dotyczył on czynu z art. 261 kk popełnionego w dniu 16.08.2011 r. Za czyn ten wymierzono skazanemu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności.

Oba zatem przestępstwa zostały popełnione zanim zapadł pierwszy wyrok co do któregośkolwiek z nich, a tym samym spełniona została materialnoprawna przesłanka orzeczenia kary łącznej, a co za tym idzie wydania wyroku łącznego.

W niniejszej sprawie realny zbieg przestępstw zachodził także co do drugiej sekwencji skazań, a mianowicie wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w Augustowie z dnia 29.10.2013 r. sygn. II K 193/13 i Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce z dnia 13.06.2014 r. sygn. VII K 235/13. Przestępstwa objęte powyższymi wyrokami popełnione zostały przez skazanego przed wydaniem wyroku przez Sąd Rejonowy w Augustowie w sprawie sygn. II K 193/13. Zgodnie jednak z utrwalonym poglądem orzecznictwa i doktryny (por. m. in. uchwałę składu 7 sędziów SN z dnia 25.02.2005 r. sygn. I KZP 36/04), zawarty w art. 85 kk zwrot: "zanim zapadł pierwszy wyrok" odnosi się do pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego (kolejnych) przestępstwa. Tym samym odrzucić należało pogląd o możliwości konfiguracyjnego kształtowania kary łącznej w zależności od tego, które rozwiązanie byłoby bardziej korzystne dla skazanego. Dalsze rozważania w tej mierze dotyczyć mogły zatem wyłącznie pierwszego chronologicznie zbiegu przestępstw.

Zgodnie z art. 86 § 1 kk karę łączną wymierza się w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. Przy orzekaniu kary łącznej mogą mieć w związku z tym zastosowanie różne systemy: system kumulacji, polegający na podsumowaniu (skumulowaniu) kar wymierzonych za zbiegające się przestępstwa; system absorpcji (pochłaniania), według którego najsurowsza z kar wymierzonych staje się karą łączną; system redukcji, w którym karę wynikającą z sumy kar jednostkowych obniża się (redukuje) według przyjętego kryterium (np. ustawodawczej górnej granicy danego rodzaju kary, przyjętej zasady nadzwyczajnego zaostżenia), wreszcie system asperacji (podwyższenia), w którym najwyższa kara jednostkowa podlega zaostżeniu w przyjęty przez ustawodawcę sposób. Należy podkreślić, że polski ustawodawca uwzględnia elementy wszelkich tych systemów, przyjmując system mieszany.

W przypadku gdy za zbiegające się przestępstwa orzeczono kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności, sąd wymierza karę łączną pozbawienia wolności, przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności (art. 87 kk).

Kara łączna wymierzana w ramach wyroku łącznego ma stanowić swoiste podsumowanie przestępczej działalności skazanego, który poddany był osądowi w różnych, toczących się niezależnie od siebie postępowaniach. Z tego względu na wymiar kary łącznej nie ma wpływu ani stopień zawinienia z jego funkcją limitującą, ani stopień społecznej szkodliwości poszczególnych przestępstw. Decydujące znaczenie ma zaś względem na prewencyjne oddziaływanie kary, w

znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej, oraz charakter związku zachodzącego pomiędzy pozostającymi w zbiegu przestępstwami. Wymierzając karę łączną sąd powinien rozważyć przede wszystkim, czy pomiędzy poszczególnymi czynami, za które wymierzono kary, istnieje ścisły związek podmiotowy lub przedmiotowy, czy też związek ten jest dość odległy lub w ogóle go brak (por. orz. SN z dnia 15.05.1990 r., sygn. IV KR 80/90). Charakter więzi zachodzących między pozostającymi w realnym zbiegu przestępstwami, objawiającej się bliskością (zwartością) czasową, ale i popełnieniem czynów powiązanych ze sobą wspólnym zamiarem czy ciągiem działań sprawcy sprawia, że przy tego typu sytuacjach zacierą się indywidualny charakter poszczególnych przestępstw, a ponownej oceny wymaga całe zjawisko, na które złożyły się wszystkie przypisane czyny (por. orz. SA w Gdańsku z dnia 5.11.1998 r., sygn. II Aka 260/98).

Nie istnieje przy tym jakikolwiek nakaz kierowania się wyłącznie dyrektywą absorpcji w odniesieniu do każdego skazanego. Przy wymierzaniu kary łącznej zastosowanie zasady pełnej absorpcji nie jest więc żadnym obowiązkiem sądu orzekającego czy też punktem wyjścia przy dokonywaniu prawidłowej oceny wymiaru kary łącznej. Jest przy tym oczywiste, że orzeczenie kary łącznej nie musi przynosić skazanemu korzyści, to jest orzeczenia kary łącznej w wymiarze niższym od arytmetycznej sumy poszczególnych kar. Stąd zastosowanie którejkolwiek z zasad: absorpcji, asperacji czy kumulacji przy orzekaniu tak kary łącznej, jak i wydawaniu wyroku łącznego uwarunkowane jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, objętymi tymże skazaniem. Relacje te sprowadzają się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo-podmiotowy łączy te czyny oraz w jakich odstępach czasu zostały one popełnione. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem (por. orz. SN z dnia 23.03.2016 r. sygn. IV KK 70/16).

Jakkolwiek przy orzekaniu kary łącznej możliwe jest zastosowanie zarówno zasady pełnej absorpcji, jak i zasady pełnej kumulacji, to jednak należy pamiętać, że zastosowanie każdej z tych zasad jest rozstrzygnięciem skrajnym, które może być stosowane wyjątkowo i wymaga wnikliwego umotywowania w uzasadnieniu wyroku (por. orz. SN z dnia 2.12.1975 r., sygn. Rw 628/75).

Całkowitą absorpcję można w szczególności zastosować albo wtedy, gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową, albo orzeczone za niektóre z czynów kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną, albo też istnieją jakieś inne szczególne okoliczności dotyczące osoby skazanego. Przeciwno oparciu wymiaru kary łącznej na dyrektywie absorpcji przemawiać może z kolei fakt naruszenia przez sprawcę różnych dóbr prawnych, np. życia i zdrowia oraz mienia przez zachowania podjęte w różnym miejscu i czasie w stosunku do różnych osób pokrzywdzonych (por. orz. SN z dnia 23.06.1987 r., sygn. IV KR 55/86).

Przenosząc powyższe regulacje na grunt niniejszej sprawy stwierdzić w pierwszej kolejności należało, że kara łączna mogła zostać orzeczona w wymiarze od 1 roku i 2 miesięcy do 1 roku 2 miesięcy i 90 dni pozbawienia wolności. W ocenie Sądu brak było podstaw do zastosowania systemu pełnej absorpcji, a najwłaściwszym rozwiązaniem było przyjęcie pośredniego systemu asperacji.

Do wniosków takich prowadziło przede wszystkim porównanie pozostających w zbiegu realnym przestępstw pod kątem łączących je relacji podmiotowo – przedmiotowych, a te trudno było określić mianem szczególnie bliskich. I tak, Ł. G. z jednej strony popełnił przestępstwo udziału w bójce (art. 158 § 1 kk – sygn. II K 612/11), a więc czyn charakteryzujący się użyciem przemocy i skierowany na dobra prawne takie, jak życie i zdrowie, a z drugiej strony został skazany za przestępstwo znieważenia pomnika (art. 261 kk – sygn. II K 193/13). Jak więc widać, wachlarz motywacji towarzyszących skazanemu był szeroki, a dobra prawne, w które godziły przestępstwa, diametralnie różne.

Istotnym spoiwem były natomiast okoliczności przedmiotowe, odnoszące się do czasu i miejsca popełnienia przestępstw.

Poza tym nie zachodziła sytuacja, aby szkodliwość społeczna któregośkolwiek z tych czynów wyraźnie dominowała nad szkodliwością drugiego, tak aby mogło to prowadzić do całkowitego jej pominięcia przy wymiarze kary łącznej. Każde z analizowanych przestępstw niosło ze sobą swój ładunek społecznej szkodliwości, a to z kolei również stało na

przeszkodzie zasadzie absorpcji. Przyjęcie w tych okolicznościach tego właśnie systemu klóciłoby się z elementarnym poczuciem sprawiedliwości i prowadziło de facto do bezkarności za jedno z popełnionych przestępstw.

Decydując o karze łącznej wziąć należało również pod uwagę względy prewencyjne, które nie przemawiały za systemem pełnej absorpcji. Wprawdzie opinia z Aresztu Śledczego w B. na temat zachowania skazanego w warunkach izolacji więziennej była generalnie pozytywna, niemniej jednak z karty karnej wynikało, że Ł. G. był osobą do tej pory wielokrotnie już karaną, w tym także za czyn popełniony po przestępstwach objętych niniejszym zbiegiem. Skutkiem wyroków skazujących jest konieczność stosowania wobec niego długotrwałej izolacji więziennej, przewidywany termin jej zakończenia przypada na dzień 14.11.2018 r. W kontekście cech osobowościowych skazanego uwagę zwrócić należało, że deklaruje on przynależność do podkultury przestępczej i utożsamia się z jej zasadami.

Biorąc powyższe pod uwagę, adekwatna zdaniem Sądu była kara łączna 1 roku 2 miesięcy i 30 dni pozbawienia wolności. Kara w tym wymiarze w sposób najwłaściwszy przyczyni się do realizacji przytoczonych wcześniej dyrektyw wymiaru kary łącznej oraz celów w zakresie prewencji ogólnej i indywidualnej.

W pozostałym zakresie wyroki podlegające łączeniu pozostawiono do odrębnego wykonania.

Z uwagi na brak warunków do wydania wyroku łącznego postępowanie w sprawach Sądu Rejonowego w Białymstoku sygn. XV K 1274/08 i Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim Zamiejscowego VII Wydziału Karnego w Hajnówce sygn. VII K 235/13 na podstawie art. 572 kpk umorzono.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 624 § 1 kpk.